

Tiffany päästab
veepäästegrupi
vanemtreenerit
Valvi-Valdek Väilit.

Koerad õpivad päästma

Lehed, millelt leian tänase loo märkmed, on kortsus ja kõvad. Tint laiali valgunud. Pole ka ime.

Kirjutasin need järve kaldal, kuhu iga natukese aja tagant sulpsas sisse suur ja karvane koer, et mõni aeg hiljem jälle välja tulla ning kasukas korralikult kui-vaks raputada. Et koerad ei raputaks end ükskõik kus, on neile selgeks õpetatud käsklus “Prrrr!”. Kui see kõlab, ongi paras aeg teha üks korralik “prrrr...” ja sädelev veepilv lendu saata.

Oleme Tartumaal Nõo paisjärve kaldal Lõuna-Eesti veepäästegrupi treeningul. Selles osalevad kolme tõugu vetelpäästekoerad koos omanikega. Veekoerte hulka loetakse newfoundlandi koerad, landseerid ja leonbergerid. Kõik suured, sageli lausa hiiglase kasvu, pehme ja paksu kasukaga ning sõbraliku loomuga. Kõik armastavad vett.

Tõsi, tänapäeval võib välimusele suunatud aretustöö tulemusel kohata ka selliseid veekoeri, kes hoiavad eemale isegi lombist, suurematest veekogudest rääkimata, tõdeb grupi vanemtreener Valvi-Valdek Väli. Enamikul on veestinstinkt siiski olemas.

Kuid instinktist üksi ei piisa. Päästjahingega, kuid koolitamata koer võib peremehele pigem tülik olla, kui ta valimatult kõike ja kõiki veest välja vedama hakkab.

Veekoeratõugudel muudavad ujumise hõlpsamaks varvaste vahel olevad lestad. Lisaks on neil veel üks eriline omadus – nad suudavad n-ö kroolida. Nende õlaliigesed on nõnda liikuvad, et esijäsemed painduvad ka küljele. Tänu sellele suudavad veekoerad teha vees pikki tõmbeid, samal ajal kui teised koerad käppadega nina ees vehivad. “Mina nendega ilma lestadeta võidu ujuda ei suuda,” tunnistab sportlik Valdek.

Siiski pole välistatud, et vetelpäästjaks saab ka mõne muu tõu esindaja või segavereline koer. Tähtis on, et ta oleks vee- ja koolituslambene. Ka võiks koer olla suur, et ta päästa jaksaks.

Ka kuulekust peab õppima

Treeninguks saab Lõuna-Eesti veepäästegrupp kokku umbes korra nädalas – aegadel, mil vanemtreener Valdeku töö päästeteenistuses seda võimaldab.

Veepäästegrupi liige, Valdeku abikaasa Rita tõdeb, et treeninguks sobivat paika polegi nii lihtne leida. Inimeste supelranda koeri ei lubata. Erandit ei tehta isegi pimedate juhtkoertele, veekoertest rääkimata.

Nõo paisjärv sobib aga õppetöök hästi. Lähedal on park, kus enne vette minekut saab trennida kuulekust. Trenni viib läbi Valdeku ja Rita tütar Kelly Väli, kes on grupi nooremtreener. Klubisse kuulub ka Kelly õde Cleelia.

Koeralembes perekonnas on Kellyl koertega täiesti eriline side, kinnitavad Rita ja Valdek. Ta saab jutule ka selliste neljajalgsetega, kes teistele inimestele hirmu nahka ajavad.

Veekoerad nende “hirmsate” elukate hulka kindlasti ei kuulu. Päästekoerad pole valvekoerad, kes peavad võraid umbusaldama.

Kuulekust õpivad nad aga üsna samal moel kui teisedki koerad. “Istu!” ja “Kõrval!” kuuluvad nendegi aabitsatarkuste hulka. Mitmed vetelpäästekoerad käivad või on käinud ka n-ö tavalises kuulekustrennis.

Käsklused, mida just vetelpäästekoerad peavad oskama ja juba kuival maal harjutama, on näiteks “Vasakule!” ja “Paremale!”. Siis saab omanik koera hiljem kaldalt juhtida.

Enne vette minekut saavad koerad selga päästevesti. Selle järgi teavad nad, et on tööl ja hullamised tuleb mõneks ajaks jätta. Päästevestidel on veel kaks ülesannet – ujudes toetavad need koera tagakeha ja päästetav saab selle küljes olevast rihmast kinni võtta.

Võrratud vettehüpped

Kõigepealt kastavad koerad end märjaks, et hiljem vette hüpates temperatuurimuutus nii järsult ei mõjuks. Enamasti veekoerad siiski ei hüppa vette, küll aga teeb seda Rita ja Valdeku koer Mio – väiksemat kasvu landseer –,